

Mis on erakopeerimise tasu, miks seda tasuma peab ja mille eest mõisteti välja kohtuhüvitis.

Autoriõigus annab õiguste omajale (nt autorile) ainuõiguse lubada ja keelata oma teoste kasutamist teistel isikutel, sh teoste reprodutseerimist (kopeerimist). Samas on üldsuse huvides ainuõigusi teatud juhtudel piiratud. Näiteks Euroopa Liidu infoühiskonna direktiiv lubab liikmesriikidel piirata seda kopeerimisõigust, lubades füüsilistel isikutel teha mistahes kandjal koopiaid isiklikuks tarbeks. Kui Euroopa Liidu liikmesriik võimaldab sellist vaba kasutust (nt nagu Eesti), lasub liikmeriigil kohustus korraldada õiglase hüvitise kogumine ja jagamine õiguste omajatele kõigi turul käibel olevate salvestusseadmete ja -kandjate, mida kasutatakse erakopeerimiseks, pealt.

Erakopeerimise tasu on hüvitis autoritele, esitajatele, fonogrammitootjatele ning filmi esmasalvestuse tootjatele kompenseerimaks neile saamata jäänud tulu selle eest, et füüsilistel isikutel on Eesti autoriõiguse seaduse kohaselt õigus teha audiovisuaalsest teosest või teose helisalvestisest koopiaid isikliku kasutamise eesmärgil. Kogutav tasu peab tagama õiguste valdajatele õiglase hüvitise loomingu sellise kasutamise eest. Et tasu ei peaks koguma igalt lõppkasutajalt, iga kopeerimise eest eraldi, kogutakse tasu salvestusseadmetelt ja -kandjatelt, mida filmide, muusika jm sisu kopeerimiseks enamasti kasutatakse. Tasu maksavad salvestusseadmete ja -kandjate tootjad ja maaletootjad, kes lisavad selle ühekordselt toote müügihinnale.

Selline süsteem on Eestis kehtinud juba 1996. aastast, kuid kuni 1. aprillini 2021 on tasu kogutud salvestuseta VHS ja audiokassetidelt ning muudelt andmekandjatelt või salvestusseadmetelt, mida praktikas enam ei kasutata. Olukord, kus tasu sai koguda üksnes analoogseadmetelt ja -kandjatelt, viis kogutava tasu vähenemiseni sellisel määral, et alates aastast 2014 ei saanud õiguste omajad hüvitist saanud.

2018. aasta sügisel esitasid kaebuse Vabariigi Valitsuse vastu seoses 2014-2018 eest saamata jäänud õiglase hüvitise teose isiklikuks tarbeks reprodutseerimise eest üheksa loomeinimeste esindusorganisatsioonid: Eesti Autorite Ühing, Eesti Fonogrammitootajate Ühing, Eesti Esitajate Liit, Eesti Audiovisuaalautorite Liit, Eesti Heliloojate Liit, Eesti Interpreetide Liit, Eesti Lavastajate ja Dramaturgide Liit, Eesti Lavakunstnike Liit ja Eesti Näitlejate Liit, kes esindavad pea 9000 Eesti loomeinimest erinevalt elualalt.

8. detsembril 2020. aastal jõustus Tallinna Ringkonnakohtu 30. juuni kohtuotsus, mille kohaselt peab valitsus neile üheksale loomeinimeste esindusorganisatsioonile maksma kokku üle 3,5 miljoni euro.

Eesti Audiovisuaalautorite Liidu (EAAL) osa välja mõistetud hüvitisest ja viivistest on 758 934 eurot ja 89 senti.